

Can Raspall de Renardes

El Pla del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Camí de Can Raspall, s/n.
Emplaçament Al nord-est del Pla, al sud de Can Cerdà, al nord-oest de Bonavista.
Alçada: 233,8

Coordenades:

Latitud: 41.42221
Longitud: 1.72719
UTM Est (X): 393640
UTM Nord (Y): 4586410

Classificació

Número de fitxa 08164 - 51
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 000903600CF98E
Autoria de la fitxa Josep Font i Piqueras
Data de registre de la fitxa: ds., 10/06/2017 - 02:00

Descripció

Casa de camp aïllada, d'estil popular, amb antecedents d'època medieval.

Can Raspall de Renardes es situa vers el nord-est del terme municipal del Pla, al nord de la barriada de Bonavista, al sud de Cerdà i al sud-oest del Ca Jofrè. Ben a prop, a 50m al sud-est, hi ha l'antic Mas Ventura. Del poble del Pla, situat al sud-oest, la casa dista 1,2 quilòmetres aproximadament. L'accés és fàcil a través de l'anomenat Camí de la Barrera, que hi condueix directament; el camí neix al lateral est de la carretera BV-2153, en el PK 3+400, i Can Raspall es situa a poc més de 300 m seguint el camí. Igualment s'hi pot accedir també fàcilment des de la carretera BV-2154, prenent en el PK 8+450, a l'oest de la barriada de Bonavista, l'anomenat Camí de Can Raspall, que hi arriba directament al cap de 260 m, o des del mateix barri de Bonavista mitjançant una pista que també hi condueix.

Can Raspall és actualment una àmplia finca constituïda per diversos edificis que conformen les Caves Parató. Tot el conjunt forma un clos tancat pels propis edificis i per un mur de tanca, a manera de baluard, amb l'accés principal situat al sud-oest, a través d'una portalada de dos pilars de maons coronats per dos pinacles esglaonats decorats amb una esfera al capdamunt. El barri de la portalada, de dobla de fulla, de ferro, duu la data de 1883. Tot el sector nord-est i sud-est de la finca és format pels cellers de Parató Vinícola, SL, mentre que l'antiga casa de Can Raspall és situada al nord-oest, constituint l'habitatge familiar i les oficines del celler.

Can Raspall és un edifici amb característiques arquitectòniques d'estil popular del segle XIX. Malgrat que existeixen antecedents documentals referents a la família i al lloc de Renardes, no hi ha vestigis visibles d'una edificació anterior. En aquest sentit cal pensar en la possibilitat que el Mas Ventura, òlim Casa Vella, correspongui a l'antiga casa del lloc de Renardes.

L'edifici és composta per tres volums units, formant una gra edificació de planta rectangular que assoleix 325m². La composició és elegantment simètrica, comptant amb el volum central més elevat, de planta baixa i dos pisos, i amb els dos laterals de planta baixa i pis. Tota la composició de la façana, que està encarada al sud-est, mostra una excel·lent ordenació i simetria respecte totes les obertures. Aquestes, totes, compten amb una vasa d'adorn ressaltada que en els angles superiors és corona per un quadrat que els guarneix distintivament.

El volum central és el prominent, disposant a la planta baixa de l'accés principal, d'arc carpanell, amb porta de fusta envidrada típica de la primera meitat del segle XX. En la planta pis, seguint el mateix eix central, hi ha un balcó, de llosana recent, d'acer, protegit per una barana de ferro decorada amb motius florals. El balcó és protegit per porticons de llibret. A la planta segona hi ha una finestrada triforada, d'obertures rectangulars estretes, en la que hi destaca la vasa d'adorn amb els motius quadrats que es repeteixen en aquest cas a la part inferior de forma rectangular, destacant molt en el conjunt de la façana. Entre la finestra i el balcó de la planta pis hi ha pintat un rellotge de sol flanquejat per àngels; al capdamunt, el rellotge duu la llegenda "ELIAS" i a la part inferior, en la base d'adorn del balcó, hi ha un banda amb una frase referent al vi del celler.

Els dos volums laterals són idèntics, divergint únicament amb la ubicació de les obertures, doncs en ambdós concentren les obertures cap al centre de tot el conjunt: més a prop del volum central, aquests dos volums presenten tant en la planta baixa com a la planta pis dues finestres balconeres, lleugerament més estretes que la central, les de dalt amb balcó, idèntic al central, i les de baix sense cap element especial tret de la vasa d'adorn que adorna també la part inferior.

Observacions:

Cont. Descripció:

D'altra banda, en ambdós casos, aquests volum disposen d'un accés situat a la part més allunyada del central de l'edifici; en ambdós casos és idèntic, estret, guarnit també amb l'adorn perimetral i comptant amb una petita finestra en el lateral. Sobre aquest accés, a la planta pis, no hi ha cap obertura.

L'immoble finalitza amb una motllura de faixa o filet, seguida per un ràfec amb rajola col·locada a punta de diamant. La coberta és de doble vessant, amb el carener paral·lel a la façana, tret d'una part del volum oriental, en la que hi ha un terrat des d'on s'accedeix a tres petites campanes col·locades

sobre un bastiment de ferro.

Història

Salvador Llorac remunta documentalment el llinatge de Renardes al segle XIII, quan en un establiment de 1286 del castlà de Lavit s'esmenta Elisenda, filla de Guerau de Renardes. L'any 1388 s'esmenta en un text Guillem Duc Pere, de lloc de Renardes, i en fogatge de 1497 de Lavit hi apareix Antoni Raspall de Renardes. El cognom a apareix de nou en el fogatge de 1516, a la Sala, al de 1553 a Lavit i el Pla, i en un capbreu de la comanda de Jerusalem de 1537 (LLORAC 2015:43).

La nissaga dels Raspall de Renardes es va mantenir fins que l'any 1975 Joan Raspall i Vallmitjana va vendre la finca a Josep Elías i Andreu, propietari de les caves Parató, del qui els seus fills en són els actuals propietaris.

La casa estranyament no apareix assenyalada en el plànol original del topogràfic de 1914 del Pla del Penedès (INSTITUTO GEOGRÁFICO Y ESTADÍSTICO, 1917), però sí el "Camino del Respall". En la fitxa cadastral la casa és datada de 1900, que s'ha d'entendre com aproximada; és probable que l'edifici dati de 1883, data assenyalada en la porta del baluard de la finca.

Bibliografia

DIVERSOS AUTORS (2011): El Pla del Penedès. Entre un mar de vinyes, Ajuntament del Pla del Penedès-Edicions i Propostes Culturals Andana, SL.

INSTITUTO GEOGRÁFICO Y ESTADÍSTICO (1917), Planos topográficos. Província de Barcelona. Término municipal de Pla del Panadés. Escala de 1:2000.

LLORAC I SANTIS, Salvador (2015): El Pla del Penedès. Un municipi al cor de la comarca del Penedès històric, El Cep i la Nansa.

